ИЗЛАЗИ У ЧЕТВРТАК И НЕДЕЛУ

ОГЛАСИ
плаћаю се од свакога реда из гармонда први пут 6, а после 4 нов. За жиг сваки пут 30 нов.

Предплату прима уредништво, све ц. и кр. поште; а у Београду разноситель Напредка.

НАПРЕДАК.

ПРЕДПЛАТНА ЦЕНА У АУСТРИСКИМ ЗЕМЛЯМА
На годину 10 фр., на пол. год. 5 фр., на четврт 2 фр. 50 новч. а. вр.
У СРБ. КНЕЖЕВИНИ
На годину 100 гроша, на пол. год. 50 гр., на четврт год. 25 гроша.

Уредништво е у дунавской улици, кући где уд. Стерине, у I. кату.

БРОЙ 99. У НОВОМЕ САДУ, У ЧЕТВРТАК 16. ДЕЦЕМБРА 1865. ГОДИНА XVIII.

ПОЗИВ НА ПРЕДПЛАТУ
НА
НАПРЕДАК
за 1866. годину.

При измаку године да се обично обратимо нашем обштинству са учтивим позивом на подпору нашега листа.

Тешко да е политична ситуация светска икада стояла тако запета као сада. Найважния питаня стое као големи усови, готова, да сваки час са стропотом заузму светску позорницу изключиво за се. Найвећи интереси човечанства траже свое право, найсветия начела отимаю се о признаванѣ и владу. Свуда се стои спремно и запето за велику катастрофу, коя има Европи дати нов вид и нови правац, свуда се грозничавим очекиванѣм гледа у завесу, коя кад се уклони даће места найдивнием призору у развитку човечанства.

Нема питаня политичног и социялног, кое се данас неби тицало и српскога народа, нема покрета на политичном небу европском, од кога се српски народ неби надао промени на болѣ На граници цивилизациe поставлѣни, Срби представляю целу скалу станя просветнога, а по свом положаю међу народима и земльама мора их сваки покрет у Европи дирнути. У том њиовом положаю задатак им е тим тежи.

На кою ће страну Срби, ние тешко одговорити. Прошлост и садашњост поднако им каже: да е Србину тамо место, где се бори за слободу людску, где се вие застава равноправности и любави братинске међу поединима и међу народима.

Али колико нас тамо и срце и разлог води, наше несретне околности учинише да чешће бисмо на оной страни, где се спремаше окови слободи, и Срби, кои найдужу читулю мученика за слободу могу показати, ипак слове по свету као неприятельи слободе.

Истина, и то се данас на болѣ окреће, али пореći се неда, да петстогодишня наша народна неволя непроће без уплива на нас.

На нама е, да сваку лягу са српскога имена сперемо, да покажемо, како Србин никоме неуступа у борби за света начела у човечанству.

У данашнѣм времену, када нам сваки час може донети найважние промене, неможемо, несмемо ми равнодушни и немарни остати. Чим се глас недиже у збору народа, на тога се и неосврћу. За предстоће велике догађае морамо се и ми спремати, да у њима небудемо тек слепо оруђе случая или лукавства, но да будемо едан од главних чинителя, као што смо на то по свему и позвати. Несмемо се дати од времена надкрилити, ер народи, кои то допусте, одрекли су се сваке будућности.

Према нашим маленим силама ми ћемо у овоме листу гледати, да по могућству унапређуемо ову цель: буђенѣм свести народне, уливанѣм любави спрам слободе и поштованя спрам права свога и свачиега.

У Угарской и у троедной кралѣвини наступио е час раду, кои ће имати служити за основ дальой будућности народима у тим земльама. Важни овай посао тиче се нас изближе. Уређенѣ питаня угарскога и хрватскога део е великога питаня источнога, са коега решенѣм скопчана е судбина српска и свию народа на истоку од германскога живля. Срби у Угарской и троедной кралѣвини никад несмеду заборавити, да им велико тело народно лежи ван ових земаля, дакле ако желе будућности своіой осталой браћи, да никад несмеду подупирати таково решенѣ угарскога и хрватскога питаня, кое би развитак њиове браће у сумню доводио.

Ми мислимо, да ће оно решенѣ бити найкористние по нас и суседне нам народе, кое буде што болѣ одговарало како начелу равноправности народне, тако и начелу што подпуние самоуправе народне, ув учвршћиванѣ приятельски свеза међу народима, кое суседство и сродство, заедничке патнѣ у прошлости и изгледи на исту будућност вежу.

Наше пошт. обштинство могло се из досадашнѣга рада уверити, кои нас начела руководе, и увећано учешће показуе нам, да смо погодили правац, кога српски публициста треба да се држи.

Као што смо досада, тако ћемо и одсада заступати српске интересе све и свуда, бранити их од туђега насртаня, одбияти од њих опаданя, при чему ће нас увек руководити поглед на обшту корист, без обзира на чие личности.

Ми ни од кое стране независимо, нити смо се у какове ангажаменте упуштали, да бисмо имали спрам кога обвезательства и обзира; тражећи и имаући едино у народу нашем раду подпоре и наслона, неморамо се обзирати на чия упутства или мигове, те тако неће нас ни наши читаоци, да по околностима менямо и правац, да смо окренули према ветру и кабаницу.

Од српских страна и послова наша су известия била увек поуздана, подробна и точна. Наши читаоци наћи ће о сваком п яву у животу народа нашега пожелѣна извештая. Али ни остала збитија светска нећемо из вида упуштати; она су према важности увек нашла места и у нашем листу.

Лист наш излазиће и од 1866. године редовно *двапута* преко седмице. Али е кауция за већа толика положена, да може и *чешће* излазити, што ће зависити само од учешћа наше п. н. публике; за чешће излаженѣ листа иште се много већи брой предплатника, но што га ми имамо, а ми неради дати самосталност свога листа за любав подпори каквой, коя би нам се дала у име чешћега излаженя.

Као што нисмо жалили трошка приликом народнога нашега расправнога конгреса, него смо додавали листу прилоге и додатке, тако ћемо и у будуће чинити, ако устреба; а као што досада нисмо у име тих повећаних наших трошкова никакве накнаде од наших п. н. предплатника искали, тако ни у будуће нећемо искати е (а поштански листови на пр. повисили су свое цене у име додатака, кое ће од нове године можда давати).

Цене су досадашнѣ: на годину дана 10 фор., на по године 5 фор., на три месеца 2 фор. 50 новч., на два месеца 1 фор. 70 новч., на месец дана 85 новч.

Будући да данас немамо скоро никаква прида на сребро или злато, то исте цене важе и за Србию.

Предплата нека се шаље у плаћеном писму подписаном уредништву у Нови Сад Наручбине без новаца неће се уважити.

Скупительима даемо на десет комада едан на дар. Родолюбиви Срби могли би овай посао на се примити, чиме не само да сами неби без свое користи остали, но би и гг. предплатницима уштедили труд око писаня и трошак на поштарину.

За **Београд и Србию** прима предплату и разноси уедно наш лист по Београду г. *Прока Тодоровић*, кои у осталом стои под поузданим надзором.

Уредништво Напредка.

Сабор троедне кралѣвине.
Седница од 7 дек.

Пошто се прочитао записник прошле седнице, пита Старчевић рачун о записнику седнице од 24. студенога; вели, да ние іош уврштен у записник нѣгов захтѣв, очитован бану, да прогласи сабор конштитуираним, па напокон да у данашнѣм записнику нису уврштеви поправци, о коих е он говорио у задньой седници. Жали, што се неуважаваю нѣгове речи; вели да ће ово бити задњи пут, што он тако што примећуе, ер му се неће бити међу таковим гаунерима. (Вика на десници и од велики жупана)

Некои захтеваху, да Старчевић опозове свою реч; он хоће, да му се пре разясни, што се догодило са записником седнице од 24 студ.; ер он ние из ниедне седнице изостао, а записника ние чуо читати ни одобрити. Пошто му е то разяснѣно, рече, ако е тако ствар, то се нѣгова реч неможе протезати на садашну вис. кућу, па будући е сабор био пре конституиран, што нѣму небияше до сада познато, опозивлѣ свою реч.

Златаровић предлаже, да се уреди галерия у смислу прописа.

Шухай вели, да се баш у одбору ради о уређеню галерия.

Соић бискуп вели, да би нѣкои чланови високе куће желили светковати божићне благдане код свога огњишта, те мисли, да би се за то сабор одгодио, предлаже, да се одгоди до 10 сечня будуће године.

Шухай предлаже, да се онако поступи, као и год. 1861, да се назначе одбори, па нека се сви чланови позову, да се изяве, желе ли одлазити; онда од онога дана немаю права на дневнице, кои пак желе остати, мораће у коем одбору радити.

Жужел пристае из предлог. Гледе рока изявля се за 10. сечня.

Златаровић вели, да би се одбори могли служити градивом одбора год. 1861., а у колико нису свршени, да их садашњи одбори доготове.

Већина е за то, да се седнице одгоде до 15. сечня будуће године.

Торбар мисли, да би се за ово време одредили избори у оних котари, кои су само еднога заступника уедно изабрали, дочим су имали право изабрати сваки свога. Моли сабор, нека се очитуе, да ли ће они котари опет скупа изабрати и другога заступника, или да се посланици избрани у два котара изяве, кои котар желе заступати. Говорник мисли, да би праведно било, пошто су оба изабрали еднога, да си сада уедно опет изберу и другога.

Вончина одговара Торбару, да котари брдовски, рибнички, покупски, гробнички и жупание речке бираю заступнике, а да се други котари сматраю, као да већ имаду свое заступнике.

Торбар: Пре морам питати, кои ћу я котар заступати, о том се досад ние могло ни заключити? (Гласови: Пре на одбор.)

Бан. Кад ово едно свршимо, решићемо и то.

Шухай: За оне одборе, кои би се имали саставити, да раде у предстоећих празници — одбор за адресу већ ради — мислим, добро би било, да се сваки од господе забилѣжи и да каже, у кои одбор жели ступити. Први одбор био би знанствени или науковни, други урбарски, трећи за задругу, четврти за железнице, пети за земальску имовину, шести за уређенѣ сабора, да би се нови изборни ред израдио и нови пословник саставио; седми би био административно-политички и осми правосудни одбор. (Прима се)

Кралѣвић Мирослав напоминѣ, да е 1861. іош едан одбор обстояо, наиме гледе уређеня границе; мисли да би валяло такав одбор и сада саставити а господа да се упишу, коя у нѣм желе пословати.

Старчевић: Одбор за уређенѣ границе већ е све уредио 1861.

Живковић мисли, да би найедноставние било, кад би она господа, што овдѣ остаю, на цедулю сваки написао, у кои одбор ступити жели, те да се за то одгоди седница на по сата.

Шрам: Я мним да би се сви чланови у одборе разделили и почели у одбори деловати, а кои ће за време одбивати, када натраг дођу, опет с онима скупа да раде. Я то за сходно држим, ер тим би добили одбори значай перманентности, те изгубили изглед колебивости за предбежну забаву.

Суботић: Предлог г. Шрама има нешто за се а и нешто проти себи. Говорник мисли, да би се свакако за известно морало знати, коя господа остаю овде и у коем ће одбору радити. С тога вели, да од оне господе, коя желе у одбори радити, имаде две врсти; кои ће овде остати, нека се прияве, кои посао раде, право е да их дневнице иду; кои неостаю и нераде, право е, да земля на њих нетроши дневнице. Кои желе иђи кући, неће радити у одбори, зашто дакле да се уписую у одборе. Ер би се могло установити, да буде у сваком одбору по 20 чланова, а догодити, да их само пет овде остане. Зашто дакле да раде њих 5 за 20? Господа коя ранице дођу, него рок мине, могу се ма коем одбору приявити, а он ће их, када сазнаде да су ту, позвати. Кои нежеле кући, имаду право овде бити и нерадити, али несмию примати дневнице. Да се ово време, кое е определено за празнике, неизгуби, и да се господи, коя воле радити, пут непрепречи, и да се оним, кои то нежеле, такође пут отворен остави, да могу на то и неутицати, мислим, да се остане код онога, што е заключено.

Вакановић: мисли, да се гледе оне господе, коя се желе удалити, има ствар гледе путних трошкова на чисто извести. Ако се сабор одгоди, онда ником дневнице неприпадаю, али припадаю путни трошкови оним, кои кући одлазе, за пут кући и после за пут овамо. Ако се пак сабор неодгоди, него само установи, да седнице небуду држане до 15. сечня, онда мислим, да дневнице припадаю, ако се сабор неодгоди, свим члановом, ма они ишли кући или овде остали, кои одлазе кући, неприпадаю путни трошкови. Нека се изрече, да ли се сабор одгађа или само седнице,

Шухай одговара предговорнику, да е ствар већ решена, и то заключком чл. 78. сабора од год. 1861 (Чита дотични чланак). Я мислим да е званђ народнога заступника толи узвишено, да сваком мора до тога стаяти, да ради; али ако воли кући иђи, праведно е, да то на свой трошак учини. Позивлђ се на пословник и прочита у том обзиру заключак сабора од год 1861.

Бан. Мисли, да би доста било, кад би сваки казао, да ли овде остане или не, онда би она господа, коя овде остану, на цедульи написала, у кои одбор желе ступити. Затим да се найпре яве они, кои мисле овде остати.

Боговић мисли да е умѣстно, што е прихватио Суботић. Предлаже да се сваки члан само у едан одбор упише. Прима се)

Бан мисли, да би написали на цедулю своя имена она господа коя желе остати и у одбори радити.

Одмор; међу тим се обавля овай посао.

Боговић: пре него се пређе на читанђ имена, имао би іоште неколико речи прозборити. Има више од 2 године дава, што е била сазвана банска конференция, коя е пословала о Земун-Речкой желѣзници и изабрала одбор, да надалѣ о том послу већа. Био сам и я члан банске конференције, после членом одбора, а у одбору известитель. Одбор тай узео е у свое подручђ такођер посао сасвим неодвисан од Земун-Речке желѣзнице наиме crédit foncier et crédit mobilier. Имали смо 11 сѣдница. Записници су код мене, а нисам их хотио ником предати пре него ли сабор неодлучи, кому да их предам.

Живковић: да се прдату г. бану. (Прима се)

Кукулѣвић: Предлаже, да предмети урбарски пре свих иних дођу на дневни ред, т. е. одмах по решеню државоправних питаня.

Чепулић пристае уз предлог, ипак мисли да се урбарски послови ставе у трећи ред, ер е іош прешние већанђ о изборном реду и пословнику.

Др. Шрам: Признаем особите околности онога питаня, о коем е говорио вел. жупан загребачки, али немогу ипак признати, да има предност пред уређенѣм нашега правосуђа. Од преке нужде види ми се преустроекѣ парбенога поступка и судова, са постулати явности и устмености, кое захтева данашнѣ време, као и приређенѣ казненога законика и трговачкога. Велим да су то такови предмети, кои су барем равни питаню урбарскому, дапаче имаю и предност, ер засецаю несамо у благостанѣ поединих, већ у све живце народнога благостаня.

Мирко Хрват: Я се противим предлогу г. Кукулѣвића. Његов главни разлог, да се операт урбарски стави на прво место, био е тай, што е найглавние питанѣ, засецаюће у живот нашега народа. Ако е то тако, онда треба одбору времена, да може ту ствар добро промозгати и користан предлог учинити. Начин пак, кога е вел. жупан предложио, ништа друго незначи него да одбор силимо, да до 16 сечня операт сврши и поднесе. Други пак разлог ест тай, што се у смислу пословника неможе одредити, да овай или онай предмет дође на дневни ред, док дотични операт ние сабору поднешен. Кад то буде учинѣно, онда се тек дотични предмет ставля на дневни ред. Трећи разлог ест тай, што имаде овде заступниках, кои свестрано познаю одношеня урбарска гледе Славоние, а баш ови хтели би сада отићи; неби желио, да радимо без њих, па да забацимо оно, што смо израдили.

Іос. Шпун слаже се са предлогом вел. жуп. Кукулѣвића и Ћепулића. Вели, да га е удес донио, да заступа едан котар, у коем никакво правосуђе нее могуће, док се неуреде урбарска одношеня, коя су темель правосуђу.

Шухай вели, да е ова препирка прерана, и моли заступнике, да опозову свой предлог, што нису іоште градива поединих струка израђена и поднешена. Предлаже, да се читаю поднесци и молбенице.

Бан мисли, да се може ствар одгодити до оне добе, кад буду сабору поднешени доготовлѣни операти.

Читаю се молбенице и поднеске. Затим читаю се имена оних, кои остаю и кои иду.

Затим по предлогу дра. Шухая настане говор о саборском печату. Наслов старога скоро сасвим изглађенога печата ест: „Sigillum nobilum regni Sclavoniae 1495“. Он мисли, да би добро било новога направити, и наслов удесити духу времена т. е. „Печат сабора троедне кралѣвине Далмације, Хрватске и Славоние“ и да буде учинѣн у форми штампилѣ.

Вакановић вели, да е тай печат поделѣн сталишем и редовом од краля Владислава IV. г. 1495 па верує, да мора бити изглађен. Него у погледу наслова мисли, да мора овай бити „печат кралѣвине Далм. Хрват. и Славоние,“ а не „Сабора троедне кралѣвине Далм. Хрватске и Славоние.“

Овай предлог примлѣн е едногласно, а гледе грба установлѣно е, да буду на печату грбови Далмаце, Хрватске и Славоние, а не само Славоние, као што е на старом печату. Нацрт печата бити ће изложен у саборници, да га сваки заступник види и ако га е воля, предложи преинаку.

Затим упита Торбар, што се буде одлучило гледе његова предлога о бираню заступника оних котара, коим е поделѣно право бираня у седници од 13 просинца. Суботић пристае уз предлог г. Торбара на што вис, кућа пристане.

Бан. Данас заключуем. Ближаю седницу држаћемо 16 сечня будуће године; а господи, коя се нису уписала у одборе, престаю дневнице од сутрашнѣга дана.

За войводу Луку Вукаловића явля нам се из Београда ово:

Єдан наш дописник вели: да се у Београду говори као поуздано, да ће войвода Лука иђи скорим у Беч, да оданде изради, како би се могао повратити у свой херцеговачки завичай.

Други дописник пише нам о войводи херцеговачком ево: „Видио сам юначког войводу херцеговачког Луку Вукаловића. На свакой црти његова лица изваяна е мученичка брига. Ние онако леп, као што га праве на сликама, али мушки, юначки лик редко е видити, као што га има войвода Лука. Глава повећа, чело широко, велико, вилице необично велике. Висине е скоро од хвата, широких плећаи груди, крупне кости. По свему се види велика снага телесна и юначка одважност. Видио сам и брата му Іолета, велик, крупан Херцеговац, кои увек ходи уздигнутом главом. Син войводин Богдан момак е од 22 године, среднѣ величине, за чудо зденаст и нешто оборене главе, те неизгледа као Херцеговци, кои су скоро сви високи и суви люди. С њима е іош до 20 Херцеговаца. Сви су у стану у механи „код девет Юговића“, а сам Лука седи у гостионици „код србске круне.“ Луку е узела србска влада у заштиту дотле, докле недође из Цариграда одговор: да ли ће турска влада дати Луки безбедан и слободан излаз пред султана Лука мисли искати од султана да народ херцеговачки бира себи врховнога поглавара Србина, кои ће вршити царске законе, и тако ће престати свака распра између Турака и Херцеговаца. Ако му пак то Турци неодобре, онда ће се настанити у Србии или у Дубровнику, ер на другоме месту неможе да живи. Док е он био у Русии, биле су међу Херцеговцима његовим две партие: една е хтела, да се сви Херцеговци селе у Русию, а друга ние то допуштала. С тога е он тако брзо и оставио Русию.“

Напоследку и трећи дописник ово нам явля:

„Овамо е дошао из Неготина Лука Вукаловић. Он се спремао, да иде у Беч, али као да му ви тамо преко воде недате. Вукаловић е сам говорио, да све оно, што писаху по бечким новинама о њему и његовом боравлѣню у Русии, ништа ние истина; да е он Русии благодаран и да добро, кое му е Русия учинила, никад заборавити неће. Сад има прилике и дописник уверити се из његови уста, шта е и како е с Луком у Русии било. Нека сад сам каже, нашто му онаква трублѣна завистна. И сад видимо, ко е право говорио. Засад овлико, други пут више“.

Као што е познато, ердељски земаљски сабор заключио е, да се питанѣ о савезу Ерделя с Угарском треба да реши на сабору заедничком у Пешти и да тай савез правно и законито постои. У той ствари Романи су на ердељском сабору дали оделѣн вотум свой, кои овде у главном саобштавамо. Прегледавши збития од прошлих година наставля се у том романском акту овако:

„В. Вел.! Испунѣни осеćаем найдублѣг страхопоштованя и поданичке одности вољи В. В., дошли су нижайше подписани на овай сабор. Али и ми држимо за свою строгу дужност, као верни поданици В. В. наше нижайше уверенѣ изговорити, да овай сабор у данашнѣм свом саставу ние кадар и компетентан правоваляна заключеня доносити, пошто он неможе дати подпун израз желяма найвећег и найбройниег народа у овой земльи; потоме неможе решити знаменито питанѣ савеза Ерделя с Угарском, будући му састав неодговара ни зак. чл. I од 1863. уемченом начелу народно-политичне равноправности, нити пак начелу индивидуалне равноправности; првоме не, ер се оснива на XI чл. од 1791, кои романски народ као народ неприпознае, но само сталеже и редове народа мађарског, сикулског и саског; другоме не, ер племство има право избора у свой земльи без ограниченя, а за неплемиће иште се за извршенѣ изборнога права цензус непосредна пореза од 8 ф. а. вр. без главарине и додатака.

„С обзиром на то, да е изузетно положенѣ племства већ 1848 пало, далѣ да е начело равноправности од 18 година амо у свой монархии признато, ова е наредба несносния за све варошане и селяне у Ерделю, него ли цензус заведени у осталим аустриским земляма, кои е много маньи, макар да ове материялно много згодние стое него Ердель.

„По XI зак. чл. 1791 свештеници, професори, адвокати, учительи, кои спадаю у изображении свет и кои у том свойству у свима другим земляма монархие имаю право избора, исключени су у Ерделю од тога права. Док дакле многе велике обштине и тисуће синова ове землѣ, како варошани тако и селяни, кои неспадаю у племство, али 7 ф. 99 н. а. вр. односно главарину и различите додатке к томе узевши преко 16 ф. непосредна пореза плаћаю, немаю право избора активно ни пасивно; док свештеници, капелани, доктори и професори, адвокати, едном речи отмении сталеж нема права изборнога, могу сви пунолетньи племенити, без обзира на цензус и ако и нису у отмениєм сталежу, упражнявати активно и пасивно право избора по главама.

„Само код тих околности могла е постати она велика несаразмерност у саставу земаљскога сабора, у коме мађарско-сикулска стихия, едва имаюћи 600,000 глава, има 59 посланика, а Романи, коих има броем преко едногa милиона, кои осим трговине и обртности, коіом се баве, осим интелигенције свое, свега исто толико землѣ имаю, тек су добили 13 депутираца. А ако међу регалистама и има Романа, томе ние основ у закону 1791, во у милостивѣйшем решеню Н. ц. к. ап. В. од 1 септ. 1865 Код тог броя регалиста, кои у осталом нису представници народни, има од друге стране 92, кои сви са малим изузетком спадаю у племиће.

„С тога неможемо уздржати, а да неизразимо уверенѣ, да на таком основу саставлѣн сабор, по нашем нижайшем мнѣнию, нема моралне силе, да своим заключеньима даде сталну важност. Отуда следуе, да би од данашнѣга сабора заключена ревизия уние одржала обште мнѣнѣ, да као што е 1848 чланак о унии Ерделя с Угарском без садејства и саизволѣня романскога народа начинѣн, тако и данас да е његова ревизия предузета без садејства романскога народа, кои као такав ние у данашньи сабор позват и на њему заступлѣн.

У таковим околностима неможемо се упуштати у расправлянѣ тако важнога предмета, а да недоводимо у опасност интересе отачества уобште, посебице пак вазда вернога народа романскога, у кои ми спадамо, но се видимо позвани, поводом нашег найчистиег увереня, обратити се на В. найв. ц. ап. В. с детиньским поверенѣм и поданичком одношћу са том нижайшом молбом: да В. В. свемилостивѣйше изволи упутити питанѣ савеза Ерделя с Угарском на ердељски сабор, кои е саставлѣн на основу, како земаљским интересима одговараюћега,

тако и найв. дипломом од 20 окт. 1860 успоставлѣнога, чрез I зак. чл. 1863 попунѣнога и припознатога ердељскога права.

„Коначно усуђуемо се у нижайшем страхопоштованю обратити отачаску пажню В. ц к. ап. В. на зак. чланак о изборном закону, кои е нижайшом представком ердељског. 1863 у слоб граду Сибинью сазваногa сабора найв. потврђеню поднесен, кои реченим сабором определѣни чланак, изузевши некоя незнатна одступаня у свима точкама слаже се са дотичним, ономе сабору од владе В В. у виду кр. пропозиции учинѣнога предлога. Ако би В. В. благоволело свемилостивѣйше потврдити тай законски чланак, то би се тиме по нашем свенижайшем мишлѣню добио законито уставни основ, кои као што треба одговара како различитим земальским интересима, тако и начелу равноправности спрам свию народа и свию становника земальских, без обзира на порекло и веру, као што е свемилостивѣйше од В. В. у дипломи од 20 окт. 1860 изречено.“

Представка

сабора троедне кралѣвине, оправлѣна на нѣг. вел. да би наложило петроварадинской пуковини, нека пошалѣ свое посланике на овай сабор.

В. посв. ц. кр. ап. вел кралю ваш премилостиви!

Ваше е ц. кр. ап вел. на понизну представку сабора троедне кралѣвине од 1. свибня 1861. гласом прев. одписа од 9. свиб. 1861. благоизволело ясно очитовати, да Краина спада на цѣловитост кралѣвина Далмациие, Хрватске и Славоние, и да се државоправна питаня, коя и овому сабору надлеже, немогу правноваляно решити без суделованя войничке Краине.

К войничкой, а на по се славонской Краини спада не само бродска и градишка, него и петроварадинска регимента, кано што то сведоче многи о Славонии гласеѣи закони, а именито чланак 18. и 50 г. 1741. сабора угарскога, кр. решкрипт од 26. ож. 1743. чл. 2., 3., 13, од исте г. сабора троедне кралѣвине 8. травня чл. 7. год. 1743. од 16. просинца. чл 17 год. 1746, у Загребу држаногa сабора, напокон чл. 42. год. 1861., а кано што е то ц. кр. ап. вел. више пута, а на по се у кр. одписy од 7. травня 1861. очитовати благоизволело.

Будуѣи пак да са жалошѣу опажамо, да петроварадинска регимента са своими повлаштеними обѣинами Земуном, Карловци и Петроварадином ние заступана на овом сабору; то у поклонственой смерности молимо в. посв ц. кр. ап. вел. да исту пуковину с дотичними обѣинами юр на овай сабор позвати благоизволи.

Ако би испунѣнѣ наше препонизне молбе то пречило, што петроварадинска регимента спада под темишварско войно заповедништво, те што ѣе бити заступана с другими пуковинами истога заповедништва; то смерно молимо В. ц. кр. ап. вел. да пуковину петроварадинску с наведеними обѣинами загреб главном заповедништву, т. е. бану троедне кралѣвине, кои е симбол целокупности троед. кр. веѣ сада подвргнути благоизволи, да узмогне бити заступана юр на овом сабору, кано што е била и на сабору од г. 1848.

Овим с поклонственим штованѣм остаемо и т. д.

Шта ѣе сад бити?

За неког увѣк зло! А тог неког видити ѣемо на свршетку.

Цар е говорио и доста важног и озбильног изговорио. Престолни говор царски пригодом отвараня угарског сабора тврди цѣлокупност угарске круне и непрекидност нѣних права. Дочим то признае и тврди, подпуно се нада, да ѣе се и хрватски сабор за времена побринути, свое заступнике на угарски сабор послати, а то исто и о Ерделю мисли. (Тамо е ствар веѣ свршена.) Дочим Мађари ове изреке урнебесним „илѣном“ прихвадаю, почимлю мало лагання код изрека о заедничким државним пословима и подстриваню мађарских закона од год. 1848 дисати, а то по правом расуѣеню данашнѣг времена и нѣгових околности неби требовали, знаюѣи, да ништа од люди сковано и саставлѣно ние тако добро и савршено, да се макар на коем мѣсту поправити или допунити неби морало.

Питанѣ е пак сада, како ѣе се 42. чланак хрватског сабора од год. 1861. са првореченима изрекама цѣлокупности и непрекидности права угарске круне у сагласие довести дати? Ербо тамо стои: „да е услед догађая од год. 1848 свака друга ма каква, буди законотворна, буди административна, буди судствена свеза између троедне кралѣвине Далмациие, Хрватске и Славоние и између кралѣвине Угарске правно посве престала, осим крунисаня кралѣва заедничком круном и. т. д.“ Хоѣе ли Мађари тай закључак у нѣговой саданьой цѣлини усвоити и Хрватима прилику ближег савеза заедничке слоге пружити? Ако ли то Мађари неучине, шта ѣе онда Хрвати на то рѣеи? Хоѣе ли се тада за волю некоих никому каквог квара доносеѣих формалности хрватской кралѣвини и надалѣ несносни ярам на врату и тельиг испод врата оставити? На то може само онай кои народ по нѣговой найновиioй тужной повѣстници мотри, одговор дати, дубоко жалеѣи негдашньи сретни, а проклинюѣи саданьи чемерни удес бивших под круном угарском народа. —

То се све даде заедничким одговором и обзиром на претрплѣне и іош траюѣе неволѣ нашег и мађарског народа нуждном слогом на задовольство едне, друге и треѣе стране извести; али шта ѣе бити сада са оним у почетку напоменутим „некоим?“

Дочим „Домобран“ у своioй Кралѣвиѣа Марка доследности неда ни длаке на 42. чланку хрватског сабора од г. 1861. одрезати, шиша он 74-и чланак истог сабора лаганима, али тупима ножицама као као безгласно ягнѣ до голе коже, немислеѣи, да е то ягнѣ погибели сунчане жеге као и оной поплавне суснежице извршено, те да треѣак оган, коему читаву вуну на леѣима оставля, лагше би ове напоменуте двие непогоде него ягнѣ поднети могао; али шта би тому! Колико люди, толико ѣуди, и свака хоѣе да е у нѣговом поступку доследан. — Али кад я кажем, пак и тврдим, да е чавка црна, а гавран сив, и то се може по моioй вольи доследност назвати, премда у истину ние. Вуче, вуче! доста ли си користних оваца подавио без икакве ньиове кривнѣ! У престолной бесѣди царевой све се споминѣ, што се тиче обсега угарске круне, али о „войничкой краини“ нигде ни рѣчице; вальда да она тамо и неспада; ербо у угарском сабору ние банатско-ербска краина заступана; дочим заступници из хрватске краине у хрватском сабору имаду право сѣдити и слушати, пак ако се коему буде рачило, у питаню државоправног одношая прама царевини кою валяну и пробесѣдити, а кад се то сврши, клепце у торбу, пак кући!

Благо ли е нами, када смо тако далеко допрли, да за наше неизмѣрне жртве имамо право мучати: ербо е по риечи велики философа „мучанѣ злато,“ а с тим се даде по обштем мнѣню читави свиет освоити. А шта би више и желити могли? Ербо кад читави свиет освоимо, онда ѣе вальда у том колу бити и источно питанѣ коему ми веѣ дуго времена попару приправлямо.

Ми би ипак код овог метежа и комешаня радо знали; шта ѣе бити сада са источном краишком мисиом? Колико ѣе нам се іош времена за приправак к том послу определити, и хоѣемо ли іош дуго на кордуну и код куѣе узалуд бердокати? —

На ово наше питанѣ ние могуѣе, да нам неѣе нитко точна одговора послати; ербо ствар ние баш ни мало заплетена, а знаду іой све поштене душе прави извор и развитак.

Блажен онай, кои све претрпи до конца, а то е

едан краишник.

ДОПИСИ.

Из **Карловаца.** — На допис из Карловаца од 26 нов. имам неколико речи рѣеи. Я овде не мислим бранити карловачку гимназию од оних, коих е желя и кои би се радовали, кад би видели карловачку гимназию са свим уништену. Ово се односи на оне, из коих сам уста я чуо, да им е желя и тежня да карловачка гимназия пропадне, а тим да Новосадска процвета. Я тима велим толико, да су на хрѣавом путу. — Моя е цел овде едина та, да речем неколико речи у хатар гимназия нашой и истини. Іош пре тог морам рѣеи г. дописнику карловачком, да се свечано ограђуем против оног изрека, кои цели колегиум професорски врѣђа, назвавши га бруталним. Нисте требали, г. дописниче, такова имена пришивати невиним людма, кои можда више добра желе карловачкой гимназии него ви. Болѣ би било, да сте именовали тог г. професора, кои е ѣушио ѣака из петог разреда, па тог да сте закитили тим епитетом, а не и оне люде нагрѣивати, кои нису ни знали за тай случай, док нису у „Напредку“ читали ваш допис. Иначе е казао г. дописник истину, коју е мало искитио поезиом, ер ние истина, да му е тай г. професор избио зуб, него га малко ѣушио. Али е ипак и ово велика срамота, да се у петой школи ѣушаю ѣаци, и да се називаю „лолама, беѣарима, нитковима итд.“ Зато се я овде ограђуем явно против овог г. професора, кои називаюѣя ѣаке на горньой гимназии „лолама, беѣарима, нитковима итд.“ и ѣушаюѣи их, каля тим достоянство гимназие наше. Нека се тай г. професор узме на ум и нека утубл ове речи, кое е Нѣгова Светост 23. нов. на славно управительство гимназие Карловачке управила: „Нека се поступа са ученицима степену ньиовог возраста и развитка сходно и соотвѣтно, у сваком случаю благо и отечески, достойно учителя и ученика будеѣи и негуюѣи у ньима свест човеческог достоинства вообште, а воособ свест ученическог преимуѣства, ученическог отличия и ньиовог великог и преважног определения, избегаваюѣи при том сваку грубу реч, груба простачка називаня и псовку, коима се не само ништа не хасни, него се іош у ньима честолюбие угасити и угушити може. — — Ми сами желимо и захтевамо, да се сваки кривац по правди казни, ал нека му се колико е више могуѣе последня искра стида и честолюбия у нѣму не гаси и не убия! Ученици бо нису раби, но други и синови наши, по слову самог Христа спасителя нашег.“ —

Іош имам веѣег узрока да се оградим, што е исти професор пре некои дан подигао руку свою и на мене, рекавши ми, да ѣе ми зубе избити. Зашто е подигао руку исти професор на мене, преѣутаѣу, а такоѣе преѣутаѣу му име и пештедиѣу га; али ипак мислим, да ѣе сваки погодити име и презиме тог професора на карловачкой гимназии найбольи напредан и што нисам рад, да тог истог г. професора грех на себи носим.

Іован Живановиѣ
супленат на карловачкой гимн.

Из **Срема** 9 декембра. Явио сам вам у послѣднѣм допису, да ѣе бити нека ванредна жупаниска скупштина у Вуковару, коя е у прошли уторак била. О нѣном раду изближе и више неговори се, веѣ да е нека част велика била; у толико и я саопштавам.

У вашем листу више е пути било дивана, да се попуняваше умрлих представника жупаниски места, и ради попуняваня општине саме изборе чинише. Сад се код нас пригодом избора кнезова опет така попуняваня показаше. О овоме ѣете приликом опширно извешѣе добити ер кад би дочекали и крню жупаниску какву главну скупштину, као што дочекасмо крнь сабор троедне кралѣвине, да нам бар онда небуде ништа ново. — Другче по старом, до што се неки люди налазе, те хоѣе силом у здраву ногу три да забоду; они би ради све што поединоме користи, а општем шкоди, мислеѣи: вам бо ест тако возможно живѣти, — те сад како се свуда о сабори, народности итд. диване, они проналазе „мађароне“ — и тиме су ради своме напрезаню у колико су кадри допринети. Ал неидо то тако више; глас тай изнемогао е и ние за нѣга више ничие уво отворено, до оних, кои на уста говору: ми хоѣемо добра по народ, ми смо народни, земля нека се потре ми се небоимо; — а у себи опет зборе овако: нека се све преметне и преокрене, само овако нека за нас остане, па никад болѣ. — Ово им последнѣ можемо веровати, а другче — далѣ им куѣа од нас.

Као што е сабор до после наших светаца отгоѣен, тако и од посланика кои овамо куѣи своioй преко празника доѣоше. —

Београд 10 дек. Француско майданпекско друштво оѣаше да учини пазар са енглезким. Енглези доѣоше и разгледаше и бѣху готови уѣи у пазар; али кад сазнадоше, да су Французи угазили невгодно и да оѣе да им подметну, они одусташе. То француско друштво траляво стои, и наше ѣе правительство опет имати шньиме штете.

Заоставше турске куѣе посташе веѣ едном правом Властитошѣу нашег правительства. Та се добра за сад іош неѣе продавати, веѣ се явном лицитациом давати у наям. Зато е веѣ одреѣена и комисия.

† **Сентомаш** 13 дец. Наша народна позоришна дружина пролазеѣи овуда из Баната у Сомбор на зимиште, даде и код нас шест представа и то: „Бой на Косову“, „Милька Мрконића“, „Шарана“, „Старог баку и сина му хусара“, „Мейриму“, и „Бурѣа Бранковиѣа“. Како е кои комад одигран, то неѣу да пресуѣуем, ер нама е и то доста, што су се мађарски и немачки листови, приликом бавленя нашег народног позоришта у Араду, Вршцу и други мести, о нѣму довольно лепо изразили; но я ѣу само то да речем: Како су Сентомашани све чинили, да улюдно дочекаю ове миле госте. Стан имадоше поготову сви бадава, а такоѣер и раву. И у опште држимо: да у колко смо се ми обрадовали, што нас дружина посети, у толико ѣе опет она с нашим дочеком задовольна бити. Сви су Сентомашани приликом овом заслужили, да им се фала явно ода, али е г. народни капетан Н. Голубски на првом месту чие се име овде споменути мора.

Овом приликом морам вам явити нешто и о рестаурации наше обштине. Пре неколико неделя доѣе одпис жупаниски на нашу обштину, у ком се налаже: да се све имуѣние газде кои найвише пореза плаѣаю, попишу, од кои ѣе се после обштина

попунити или обновити, непазећи нато, што би на овај начин едва десети довољно способа имао за едног представника, и што би све поштене занатлие и трговци, кои немаю непокретни добара, од представништва изключени били. У овом случаю тешили смо се тим, што смо држали, да ће рестаурация бити обавлена аклам.ациом присуствуюћег народа, као што е то 1861 год. било те би народ извикао оне люде за представнике, кои уживаю поверенђ народа; но то се незби, ер су имена пописати газда читана и за представнике наименовати. Истина, да по закону 1848 има право жупаниска власт привремене наредбе у овом обзиру чинити; али иста власт несме никако из вида губити равноправност што чвршће у поединим обштинама утемельити, и избегавати неприлике, кое се рађаю због овакови наредба. Познато е, да по закону 1848 год. треба свака обштина, коя брои 1500 душа, 30 представника да има, а веће обштине од сваке две стотине преко 1500 душа по едног преставника више. И тако нашу обштину, коя брои 9500 душа, репрезентираю сада 60 люди, кои найвише землђ имаю, а занатлиска и трговачка класа, коя се найвише одликуе свешћу, пожртвованђм и заузиманђм, би напуштена. Ми знамо, да е ова жупаниска наредба, преврмена и да неће дуга века бити; но зашто баш у ово доба, када ће се већати о равноправности народа и обштина, да се оваке наредбе врше? Земаљски сабор закон ће ясан о томе донети: ко ће бирати и ко ће изабрат бити за представника поедини обштина, кое све у закону 1848 ние ясно изведено.

Из **горнђ Бачке**, 10 дек. Знамо, да е наш сабор 6 априла т. г. едну петицию, у коіой е молено, да се у байской, бечкеречкой, суботичкой и другим гимназияма и реалкама са равноправношћу мађарског и немачког езика и наш српски език као редовна штудия уведе, — найвишем месту поднео, па ево да знамо и шта е решено у той ствари.

Угарски кр. местозаступни савет е исту молбеницу у препису ово дана преко наше жупание на байску варошку обштину е тим налогом изаслао, да се има у смислу нѣном у тамошньой гимназии и српски език као редовна штудия увести. Ако пак то поменута варошка обштина учинити неби хтела или могла, има се обширно изяснити и доказати, зашто не? и ово изясненђ опет преко жупание вишой власти поднети.

Из овога се дакле може заключити, да е ова молбеница и тай налог и осталим варошима и гимназияма издан, и тако ће дакле од изясненя исти вароши зависити, оће ли се по гимназияма и српски език предавати или не.

Надамо се дакле, да ће се сваки Србин, кои ће при решаваню ове ствари гласа имати, свойски заузети, да се и оне вароши, гди мало Срба обштинара има, праведно изясне и наш език у свое гимназие и реалке уведу, ер ово правда, равноправност и братинска любав са собом доноси. — Ево дакле прве прилике, да нам покажу Мађари, како су праведни и каква су нам браћа. Видићеме!

Ако дознам што у овой ствари, явићу вам.

М. У **Темишвару** 13 дек. Данас е у 4 сата у ютру преосв епископ темишварски г. Антоние Нако у повољном здравлю натраг вратио се. Наш г. епископ био е члан оне депутациие, коя е од стране горнђг дома на угарском сабору била изаслата у Беч, да Нѣном Вел. царици дан рођеня честита и ню уедно умоли, да у средину угарских народа дође.

Поводом тим, што видимо да мађарски великаши на нашег г. епископа пазе и нѣга одликую, радовати се морамо у том уздаю, да ће мили нам митроносац наш своим упливом на угарском сабору нашу срећу унапредити.

Д. — Из **среза Бешеновачког**. Чим е дошао честити Србин Пера Ристић за солгабирова среза Бешеновачког, делом е показао, да му е вера и народност наши праотаца найсветии аманет. Он е Србима у овом окружю и отац и майка, сваком бедном е он помагао и никог без утехе од себе одпустио ние. Па яко ми е жао, што многи непознаваюћи врлине нѣгове, труде се сумню на нѣга бацити, као да е он приликом избора посланика против Србаля ишао. Дела су нѣгова светла и пред Богом и пред людма, па ми ние намера потанђ све и сва доказивати, него у хатар истине дужан сам кою прозборити о нѣговом понашаню приликом избора и тиме сумню од нѣга одбацити. На неколико данана пре избора ишли су к нѣму отмени становници из оближни села и питали су га, на кога да гласаю; на кое им Ристић одговори: ви као свесни Срби знаћете, да са српством треба да држите, па ћете и посланика по вашой свести бирати.

Па и у самом Бешенову многи су га питали, с ким да држе, на кое им честити солгабиров одговори: я гласа немам, добио сам налог, да као полиция овде присуствуем, а ви браћо, опоменте се само, да сте прави Срби, па ће те знати, с ким ће те држати —

Питам я сад оне, кои говоре, да е и г. Ристић свою наклоност спрам Роная изявио, е л то наклоност, кад он Србе на ньиово поштенђ и савест опоминђ, да као свесни и прави Срби по свом собственом убеђеню бираю? Далђ пише неки дописник у „Србобрану," да е іошт и перзекуторе напустио, да и ови на Србе нападаю. Врло се вара г. дописник. Ние г. солгабиров напустио перзекуторе на Србе, него кад су с едне стране ходника Срби, а с друге Бугари и Мађари навалили и тако се стиснули, да нити се могло на едну нит на другу страну пролазити, и у том жагору и гураню врло се лако могло зло догодити, превес Талиян, а не Ристић, заповеди перзекуторима, да и с едне и с друге стране народ од ходника удале.

Имамо ми за сад родолюбивог и врлог солгабирова, само нам е жао, што се чуе, да ће нас скорим оставити, ал зато ће он опет код нас у лепой успомени остати.

Угарска.

— За квестора долнђга дома саборскога изабрат е Ладислав Ковач.

— У едноме чланку вели „Хон", да Мађари осећаю симпатие спрам федералиста, да Чешкой и Галиции желе еднаку автономию са Угарском, како би се могле одржати против понемчаваюће бирократие. За райкерат вели, да то ние био никакав парламенат, но тек сиграчка нека.

— Од посланика има их 60, кои нису верификовани, но ће им сабор имати избор пресудити. Међу тима су: Карло Ач сентандриски, Александар Опиц сенћански, Антоние Марковић батаньски (Срби протестую), Адолф Добрянски маковички, (дакле опет Мађарима неправ избор овай!), Милан Манойловић вршачки (Немци протестую против Србаля), Варнава Войнић староморавички.

Троедна краљевина.

— 9 дек. умро е у Загребу пенсионовани маіор Мио Сабляр, чувар народнога музея, познат домородац.

— Др. Мияило Клаић добио е на заузиманђ саданђга далматинскога губернатора професорско звание у задарской гимназии, кое му е пређашня губерния ради либералности одузела.

— Иван Маршов, диспонибли транслатор штатхалтерайски, постао е правим конципистом код хрватске дворске канцеларие.

Аустрия.

Надпоручик Марко Округић постао е капетаном, поручик Петар Ђурић надпоручиком, оба у варадинской регименти Кадет Іован Цвияновић од крижевачке регименте постао е поручиком у регулашима. Поручик од Ђурђевачке регименте Антоние Новоселац премештен е у регулаше, исто тако и поручик Лука Юнашевић од градишканске регименте.

— Од нове године римске има се за писмо обичне тежине плаћати за сву Аустрию у име поштарине само 5 н. Поштанске марке од 10 и 15 н. могу се и далђ употреблявати код писама са двоструком или троструком тежином, а може им се сувишак урачунавати и при препоручиваню писама (рекомандованю).

— Влада е поднела галичком сабору предлог, да се Галиция подели на два административна округа. Русини су предлог тай радостно, примили напротив Поляци су с ньиме незадовольни.

Турска.

Едан Енглез тражи од порте допуштенђ, да гради гвоздени пут од Цариграда до Ниша.

Грчка.

Говори се, да су покровитељи Грчке: Русия, Француска и Енглеска наумиле предузети мере, како би се у Грчкой дошло до поредка. Ради тога свака од тих сила послаће под Грчку неколико лађа. Пре свега расустиће се сабор.

Прилози на ср. нар. позориште.
Године 1865.

Г. Н. Николић, парох из Кнеза приложи на издржанђ позоришта 10 фр. а. вр.

Г. Ђорђе Ф. Недељковић из Новог Сада на фонд срб. нар. позоришта 50 фр. а. вр.

ДАНИЦЕ, *листа за забаву и књижевност*, број 34. донео је ове предмете: „Дудукова Талијанка," наставак приповедчице Дудук од Мил. Ан-а; „Мојој Милци" (на сан,) песма М. П. Шабчанина; „Мач и муња," приповедка М. Јокајије, превео Мита Поповић (продужење;) „Желя," песма † Младена М. Вучетина; „Стари брица," приповедка од Тема, превео Д. Јеврић (свршетак;) Народне песме, послао јером. Т. Петрановић; „Нешто о птицама. I. Птице служе човеку;" „Занат и художество;" Српско далматински Магазин за 1865," процена М Мршића. — Подлистак.

„Даница" излази сваких 10 дана на табаку и по велика октва. Цена јој је тромесечна 1 фор. 30 новч а. вр. Предплата се шаље уредништву у Н. Сад.

ТРГОВИНА.

Беч 11. дек. Пред римски божић увек оживи радня, па тако и сада би, ипак непролазе производи занатске раднђ тако као што се надало. Ко купуе, ограничава се на найнужние и тражи што ефтиние. Модна радня слабо иде, кроячи, ципелари, шеширдие, рукавичари мало раде, па тако и други занати.

Менеш. Вина су се есенас овде живо продавала, у време бербе могло се добити по 4 ф. али сада су цене скочиле и бело се плаћа по ф. 5 —6. 50 н. Црвена вина нису у Менешу ове године добра, нико их и не гражи. Стара вина нема многа цена му е до 9 ф.

Беч 11 дек Продало се 15,000 вагана шенице и цене се нису промениле. Зоб е пала у 2 н.

Пешта 12 дек. Шенице се продало до 50,000 вагана шенице и цене имаю наклоност на дизанђ, банатска ф. 3. 10—30 н. потиска ф. 3. 15—10 н. бачка ф. 3. 15—20 н. пештанска ф. 3. 20—40 н. Ражи се продало 10,000 вагана по ф. 2. 10—15 н. Ечам за свинђ ф. 1. 40—45 н. 10,000 вагана. Зоб слабо иде, цене ф. 1. 10—15 н. стара, ф. 1. 4—8 н. нова. Стари кукуруз ф. 1. 60 н. нови ф. 1. 65—70 н. — Брашно се неменя.

Олай од репице 31 ф. Куделя некупуе се ер е пловидба по Дунаву престала. Свиньска маст в арошка 1500 центи 33 ф. без бурета, са села маст 700 центи до 31 ф. Суве шљиве 11 ф. босанске. Мед ф. 13. 50—75 н. банатски ф. 13. 50 н. србиянски 12 ф. Восак ишту до 93 ф. али недаду толико ер е приде па сребро пало. Паприка ситна до ф. 14. 50 н.

Сирове коже као и обично пред божић слабо пролазе, учинђве коже уобште слабо иду.

Бечка берза од 15. декембра

Сребро — — — — — — — — —	105 —
Дукати — — — — — — — — —	5. —

ЛУТРИЯ.

Темишварска од 16. дек. рим. 53. 47. 46. 78. 16.

Будимска од 23. декембіа рим. 72. 49. 48. 5. 28.

ОГЛАСИ

Г. г. скупитељи уписника на књигу

„Четири године из прошлости"

(црте из кримскога рата)

умољавају се, да што скорије пошљу спискове уписника са новцима, јер је књига већ у штампи.

Дућанска цена тој књизи биће скупљ.

303—1—1 **Светозар Ј. Здравковић.**

ЕПИСКОПСКА ПЕЧАТНЯ
У НОВОМ САДУ.

Тежня техничке управе ове печатнђ иде за тим, да ова печатня, кою е Нѣгово Преосвештенство госп. епископ **Платон Атанацковић** изволио великодушно поклонити новосадской гимназии, у оно станђ дође, како ће се моћи изравнати и са найбольим печатнима успоредити. Ради тога набавлен е нов

РУЧНИ ПАПЕР (прес), многа **НОВА СЛОВА, ФИНЕ ФАРБЕ** итд. итд.

И сада стои само до подпоре народне, хоће ли овай чисто народни завод доносити што веће користи народу своим процветав нѣм.

Управа печатнђ препоручуе се свима в. властима, црквеним и политичним обштинама, школама, гг. списательима и свакоме родолюбу, кои би какве штампарске производе потребовао, да почествую ову печатню своим наручбинама; а зато могу напред бити уверени, да ће бити на свое задовольство послужени.

Сл. Гимназие патронат наредио е, да се све оно може набавити, што е потребно за подизанђ ове печатнђ и за задовольнђ наручбина, и тако осим штампаних ствари има іош уз печатню ову богато стовариште различитих папира и других у ову струку спадаюћих реквисита.

304—1—1 **Управа еписк. Печатнђ.**

ШКОЛА ЗА ИГРАНЂ.

На други течай играня, кои починђ о новой години римской 1866, у коме ће се почети ученђ **найновиег котильон-кадрила**, позивају се овим учтивђише сви любитељи играня на што живлђ учешће.

Понизнђйши

296—2—3 **Юлие Берковић**

авт. учитель играня.

Обява.

Суд сл. кр варошн Н. Сада, као старательска властовим у смислу заключеня од 12 децембра 1865 бр. 4887 до явног знаня доноси, да е Димитрие Хариш син овдашњег становника Григория Харища, по учинђной судской истраги као расикуђа и разметник проглашен, и да е под старательство отца Григорие Хариш ставлен.

У Н. Саду 12 децембра 1865.

Варошки судац

Томековић с. р.

А. Іовановић с. р.

бележник.

292—2—3

Властник, издаватель и одговорни уредник Ђорђе Поповић.

Брзотиском Игнята Фукса у Новоме Саду